

CÔNG NGHIỆP VỀ LÀNG

KỶ 3: HỆ LỤY VÀ NHỮNG KHÓ KHĂN

Nghề dệt khăn tạo việc làm cho nhiều lao động trung tuổi.

Công nghiệp về làng đang là xu hướng tất yếu, đem lại hiệu quả cho người nông dân và xã hội song không ít nghề, làng nghề, khu, cụm công nghiệp trên địa bàn tỉnh còn kéo theo nhiều hệ lụy về tình trạng ô nhiễm môi trường khiến cả chính quyền và người dân sở tại phải nhúc nhích về vấn đề xử lý nước thải, rác thải.

Ông Trần Ngọc Tuấn, Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường cho biết: Hiện tại, một số làng nghề gây ô nhiễm môi trường, ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống người dân, trong đó nặng nhất là làng nghề xã Thái Phương (Hưng Hà), sản xuất bún, bánh ở Vũ Hội (Vũ Thư), chạm bạc ở Kiến Xương. Có thời kỳ tình đã yêu cầu các doanh nghiệp, cơ sở trong làng nghề Thái Phương dừng hoạt động, ngắt điện, xử phạt để ngăn chặn tình trạng tẩy nhuộm xả nước thải ra môi trường song kết quả vẫn không

được cải thiện. Đã có một số doanh nghiệp trong làng nghề tự xây dựng hệ thống xử lý nước thải song không đạt chuẩn gây ra tình trạng ô nhiễm môi trường ngày càng nặng. Ông Nguyễn Bá Phong, Phó Trưởng phòng Kinh tế và Hạ tầng huyện Hưng Hà chia sẻ: Đến nay, hầu như các làng nghề trong huyện chưa có hệ thống xử lý nước thải, chất thải tập trung. Toàn huyện mới chỉ có duy nhất làng nghề làm bánh đa xã Canh Tân được đầu tư hệ thống xử lý nước thải, còn lại hầu như bị ô nhiễm về tiếng ồn, bụi, nước thải do các hộ sản xuất xen lẫn trong khu dân cư. Sau khi sản xuất bún, bánh ở Vũ Hội (Vũ Thư), chạm bạc ở Kiến Xương. Có thời kỳ tình đã yêu cầu các doanh nghiệp, cơ sở trong làng nghề Thái Phương dừng hoạt động, ngắt điện, xử phạt để ngăn chặn tình trạng tẩy nhuộm xả nước thải ra môi trường song kết quả vẫn không

thôn đắp đập ngăn sông, ngăn đường để không cho nước thải chảy về địa bàn mình. Cũng vì thế mà toàn bộ nước thải của các doanh nghiệp bị đổ ra sông, suối, ao, hồ, gây ô nhiễm môi trường nước. Ông Nguyễn Bá Phong, Phó Trưởng phòng Kinh tế và Hạ tầng huyện Hưng Hà chia sẻ: Đến nay, hầu như các làng nghề trong huyện chưa có hệ thống xử lý nước thải, chất thải tập trung. Toàn huyện mới chỉ có duy nhất làng nghề làm bánh đa xã Canh Tân được đầu tư hệ thống xử lý nước thải, còn lại hầu như bị ô nhiễm về tiếng ồn, bụi, nước thải do các hộ sản xuất xen lẫn trong khu dân cư. Sau khi sản xuất bún, bánh ở Vũ Hội (Vũ Thư), chạm bạc ở Kiến Xương. Có thời kỳ tình đã yêu cầu các doanh nghiệp, cơ sở trong làng nghề Thái Phương dừng hoạt động, ngắt điện, xử phạt để ngăn chặn tình trạng tẩy nhuộm xả nước thải ra môi trường song kết quả vẫn không

nhà cạnh sông Tân Việt bức xúc: Tôi có nhà cũng như không vì hàng chục năm nay phải đi nơi khác ngủ bởi ô nhiễm. Hiện nay như nhà hàng xóm, chỉ khóa cửa để đi vì mùi hôi thối từ sông Tân Việt bốc lên, nhất là vào những ngày mưa to thì cả làng ai cũng phải bịt mũi. Ông Vũ Văn Nam ở thôn Xuân La cũng có chung nhận xét: Làng nghề quá bẩn, bị ô nhiễm nặng, ngay cả đến cây rau muống trồng ở ruộng cũng không dám ăn vì sợ đau bụng, lúa cấy có cây nhưng không có bông, có làm nhưng không có thu, ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe và đời sống người dân. Nước thải của các doanh nghiệp xả thải ra môi trường với lượng quá lớn. Cứ mỗi khi các doanh nghiệp xả thải thì mùi Javen bốc lên nồng nặc, không ai chịu được, người dân đi qua phải bịt mũi hoặc đeo khẩu trang. Cũng theo ông Phó Trưởng phòng Kinh tế và Hạ tầng huyện Hưng Hà, ngoài huyện La, ở xã Tân Lễ còn xuất hiện một số cơ sở sản xuất chôn nilon gây ra mùi khó chịu do tái chế nhựa để sản xuất chiếu. Mặc dù khi lập dự án huyện chỉ phê duyệt để các cơ sở nhập hạt nhựa về sản xuất chiếu nilon nhưng do các doanh nghiệp muốn giảm chi phí nên đã thu mua phế liệu về tạo hạt gây ô nhiễm môi trường.

Ở xã Vũ Hội (Vũ Thư), tình trạng ô nhiễm môi trường làng nghề cũng khá trầm trọng. Mặc dù chỉ còn 4 hộ làm bún, một số hộ làm bún theo thời vụ nhưng hầu hết các hộ lại chưa có hệ thống xử lý nước thải nên nước thải ra trong tình trạng ô nhiễm môi trường. Nước thải từ công đoạn ngâm bột có chứa tinh bột và nhanh chóng phân hủy, lên men axit. Bên cạnh đó, nước thải chăn nuôi từ các gia đình phần lớn chưa qua xử lý mà xả thẳng vào hệ thống rãnh nước nên nước thải có hàm lượng COD, BOD, Coliforms cao, gây ra mùi hôi thối. Chủ cơ sở làm bún Mai Huy Đức ở thôn Bình An cho hay: Nhận thức được tầm quan trọng của công tác môi trường nên từ năm 2005 tôi đã xây dựng hệ thống xử lý nước thải dựa trên biện pháp sinh học. Hiện nay, bình quân mỗi tháng cơ sở phải bỏ ra khoảng 1,5 triệu đồng chi phí vào tiền nước, điện và hóa chất để vận hành hệ thống xử lý nước thải. Tuy nhiên, đây không phải là điều mà cơ sở sản xuất bún nào trong xã cũng làm được, vì thế ô nhiễm môi trường diễn ra là điều hiển nhiên.

Không chỉ ở trong các làng nghề mà ngay cả khu công nghiệp lớn của tỉnh như khu công nghiệp Tiên Hải cũng có thời kỳ khó vì rác thải của các doanh nghiệp. Theo đánh giá của Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Tiên Hải, thực chất khu công nghiệp hình thành khi đầu là do sự phát của các doanh nghiệp. Tuy nhiên, điều khó hiểu hơn là sau khi thành lập khu công nghiệp lại không quy hoạch bãi rác, không có hệ thống thoát nước mưa, khu xử lý nước thải tập trung. Các doanh nghiệp đã tự xử lý chất thải rắn bằng cách tái sử dụng vào việc san lấp mặt bằng bởi chất thải chủ yếu là gốm sứ, gạch men. Nhưng sau khi không còn nhu cầu ngay lập tức chất thải rắn được đổ ra ngay vệ đường phía trước các doanh nghiệp gây mất mỹ quan, phản cảm. Chỉ tới năm 2012 sau khi huyện giao cho Công ty TNHH Môi trường đô thị Tiên Hải quản lý, vận hành bãi chôn lấp rác thải rắn công nghiệp thì vấn đề xử lý rác thải ở đây mới được cải thiện. Ông Trần Quốc Quyền, Giám đốc Công ty TNHH Môi trường đô thị Tiên Hải cho biết: Đến nay đã có 27 doanh nghiệp ký hợp đồng với Công ty về việc thu gom, xử lý rác thải với hàng trăm tấn rác thải/tháng. Bãi chôn lấp rác thải rắn được quy hoạch gần 4ha, chứa được khoảng 80.000 tấn, tuy nhiên đến nay đã đủ để chứa khoảng 1/5. Do đó, ngay từ giờ cũng rất cần tính đến việc xử lý chất thải rắn công nghiệp khi bãi chôn lấp này đầy sau vài năm nữa.

Bãi chôn lấp rác thải rắn công nghiệp ở Tiên Hải.

Ông Trần Bá Cao, Chủ tịch UBND xã Thái Phương (Hưng Hà)

Để giải quyết tình trạng ô nhiễm môi trường trong làng nghề, địa phương đã được đầu tư xây dựng nhà máy xử lý nước thải tập trung, tuy nhiên công suất của nhà máy lại quá nhỏ so với thực tế sản xuất của doanh nghiệp. Theo tính toán, khi đi vào hoạt động nhà máy chỉ đáp ứng được khoảng 20% nhu cầu xử lý nước thải của làng nghề, do đó sẽ rất khó để xử lý triệt để tình trạng ô nhiễm môi trường ở địa phương nếu nhà máy không được nâng công suất. UBND xã cũng đã yêu cầu các doanh nghiệp dừng hoạt động tẩy nhuộm nhưng biện pháp của địa phương không được khắc phục triệt để.

Ông Trần Bá Cao, Chủ tịch UBND xã Thái Phương (Hưng Hà)

Ông Đinh Đức Cải, Giám đốc Công ty Dệt may xuất khẩu Nam Thành, xã Thái Phương (Hưng Hà)

Hiện có khoảng 60% mặt hàng phải thuê tẩy trắng, 100% mặt hàng nhuộm phải đi thuê với chi phí trên 200 triệu đồng/tháng. Các doanh nghiệp đi thuê tẩy nhuộm cũng phải chịu rất nhiều thiệt thòi, vừa mất công vận chuyển vừa chịu chi phí cao. Do đó, từ năm 2009, doanh nghiệp đã đầu tư hơn 4 tỷ đồng xây dựng hệ thống xử lý nước thải, tuy nhiên vẫn chưa đạt chuẩn để xả thải ra môi trường. Tôi mong các cấp chính quyền thúc đẩy xây dựng nhanh nhà máy xử lý nước thải tập trung để bảo vệ môi trường cho địa phương.

Ông Nguyễn Văn Sơn, chủ cơ sở sản xuất chiếu xã Tân Lễ (Hưng Hà)

Hàng tháng tôi phải bỏ ra hàng trăm triệu đồng để nhập hạt nhựa ở tỉnh ngoài về sản xuất chiếu. Đó là một chi phí khá cao nên trước đây tôi đã đầu tư 300 triệu đồng mua máy tạo hạt về làm nhưng đã phải bán do vi phạm về môi trường. Tuy nhiên, theo tôi, cần có sự công bằng trong việc xử phạt các hộ sử dụng máy tạo hạt trong làng nghề, nếu chỉ xử phạt một mình tôi thì tình trạng ô nhiễm sẽ không thể giải quyết triệt để.

Bà Trần Thị Toàn, thôn Xuân La, xã Thái Phương (Hưng Hà)

Là người dân trên địa bàn xã tôi rất bức xúc trước hiện trạng ô nhiễm môi trường của làng nghề. Hiện nay, mức độ ô nhiễm môi trường của thôn rất trầm trọng, từ nhiều năm nay nước trên sông đen ngòm không bơm được lên đồng ruộng để sản xuất nông nghiệp. Chúng tôi mong các cấp chính quyền từ tỉnh đến xã nhanh chóng vào cuộc xử lý tình trạng ô nhiễm môi trường để người dân được canh tác trên đồng ruộng của mình, giữ gìn môi trường trong lành cũng như bảo đảm đời sống dân sinh.

giai đoạn trở bông hoàn toàn và vào máy. Nhìn chung lúa trong xã tương đối đẹp và đồng đều. Từ ngày 15 - 16/5, diện tích lúa xuân của địa phương bắt đầu trở bông, HTX đã tuyên truyền, vận động người dân tổ chức phun phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông kết hợp với sâu đục thân hai chấm, sâu cuốn lá nhỏ. Kết quả, đến nay toàn xã phun phòng, trừ được gần 40% so với tổng diện tích. Tuy nhiên, trong thời điểm lúa trở bông đã gặp mưa, trời âm u, ít nắng, là điều kiện thuận lợi để cho một số đối tượng sâu bệnh phát sinh, đặc biệt là bệnh đạo ôn cổ bông gây hại trên lúa. Để hạn chế thiệt hại do bệnh đạo ôn cổ bông gây ra, HTX đã chỉ đạo, vận động nông dân tranh thủ thời tiết thuận lợi tập trung phun phòng bệnh đạo ôn cổ bông lần 2 cho toàn bộ diện tích lúa trở sau ngày 15/5. Để đợt phun phòng, trừ

(còn nữa)
THU THUY

Chủ động phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông hại lúa xuân

Nông dân xã Đông Minh (Tiên Hải) phun thuốc bảo vệ lúa xuân.

Để bảo vệ 10.290ha lúa xuân trong giai đoạn trở bông, hiện nay, huyện Tiên Hải đang tích cực tuyên truyền nông dân phòng, trừ sâu bệnh cuối vụ, đặc biệt là bệnh đạo ôn cổ bông, nếu không phòng, trừ kịp thời sẽ gây thiệt hại đến năng suất, sản lượng.

Ông Tạ Văn Chính, thôn Hải Nhuận, xã Đông Quang cho biết: Thời tiết ngày càng khắc nghiệt, nông dân gieo cấy lúa cũng vất vả hơn. Được HTX tuyên truyền trong giai đoạn lúa trở bông thời tiết mưa nắng xen kẽ rất thuận lợi các đối tượng sâu bệnh phát sinh,

trong đó có bệnh đạo ôn cổ bông nếu không được phòng, trừ sẽ gây mất mùa. Do đó, gia đình tôi đã chủ động mua thuốc để phun phòng bệnh đạo ôn cổ bông trên diện tích lúa xuân của gia đình. Còn ông Trần Văn Huyền, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Nam Phú cho biết: Hiện nay lúa xuân đang trong giai đoạn trở bông, chuẩn bị vào chắc hạt. Công tác phòng, trừ sâu bệnh cho lúa ngay từ đầu vụ được HTX triển khai nghiêm túc. HTX thường xuyên khuyến cáo nông dân vào tháng 5 có rất nhiều đối tượng sâu bệnh tiếp tục phát sinh gây

hại như đạo ôn cổ bông, khô vằn, rầy nâu... nếu không phòng, trừ kịp thời sẽ gây hại lúa xuân. HTX phối hợp với Đài Truyền thanh xã thông báo ngày hai lần trên hệ thống loa của địa phương để nông dân chủ động phun thuốc đúng đối tượng sâu bệnh gây hại, tránh tình trạng phun thuốc tràn lan ảnh hưởng đến môi trường. Cùng với đó, HTX cử cán bộ phối hợp với ngành chuyên môn của huyện theo dõi chặt chẽ diễn biến thời tiết, quá trình sinh trưởng của lúa và sự phát sinh sâu bệnh nhằm kịp thời điều tiết phun thuốc thích hợp.

Ông Phạm Văn Vang, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Tiên Hải cho biết: Đối với bệnh đạo ôn cổ bông thì phương châm phòng là chính, do đó huyện chỉ đạo các địa phương khuyến cáo nông dân cần chủ động thâm canh, xác định rõ những diện tích cần phun phòng bệnh đạo ôn cổ bông. Với tình hình thời tiết và diễn biến bệnh hại phức tạp như hiện nay, giai đoạn lúa trở bông, khi gặp thời tiết mưa nhỏ, độ ẩm không khí cao, kết hợp với nguồn bệnh sẵn có trên đồng ruộng là điều kiện rất thuận lợi cho bệnh đạo ôn cổ bông phát triển gây hại mạnh, làm giảm năng suất nhiều diện tích lúa nếu không quyết liệt chỉ đạo phòng, trừ. Tiên Hải đã chỉ đạo các bộ chuyên môn tích cực xuống cơ sở theo dõi chặt chẽ diễn biến của thời tiết, kết hợp với thâm canh để chủ động tuyên truyền đến nông dân cách phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông khi lúa trở bông. Khuyến cáo nông dân chú ý trên các giống để nhiễm, những diện tích đã nhiễm bệnh đạo ôn là và cả trên những diện tích không nhiễm bệnh đạo ôn là chủ động phòng, trừ khi lúa trở bông, gặp điều kiện thuận lợi cho bệnh phát sinh. Các HTX chỉ đạo tổ thùy nông điều tiết phun hợp lý để giúp lúa trở bông

được thuận lợi và tăng hiệu lực của thuốc. Khi phun thuốc, nông dân cần đọc kỹ hướng dẫn sử dụng, thực hiện theo nguyên tắc "4 đúng". Nền phun vào sáng sớm và chiều mát, phun thuốc gặp mưa cần phải phun lại. Ngoài ra, ngành chuyên môn trực tiếp thăm đồng, hướng dẫn nông dân nhận biết và các biện pháp phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông, đồng thời khuyến cáo đối với trà lúa vào giai đoạn đang trở bông cần giữ đủ nước ruộng để lúa sinh trưởng, trở bông thuận lợi. Tuyệt đối không được bón thêm phân đạm, phun phân bón qua lá, hoặc thuốc kích thích sinh trưởng cho lúa. Hiện nay lúa chuẩn bị vào chắc hạt nông dân cần tích cực hơn nữa thực hiện theo khuyến cáo, hướng dẫn của cơ quan chuyên môn để hạn chế thấp nhất sự lây lan của bệnh ra diện rộng, nhất là diện tích trà lúa muộn đang vào giai đoạn trở để mỗi vụ lúa thêm niềm vui thắng lợi.

Vụ xuân này, xã Thụy Bình (Thái Thụy) gieo cấy hơn 272ha lúa, trong đó giống BC15 chiếm 70% diện tích. Hiện nay, nông dân địa phương đang tập trung phun thuốc phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông bảo vệ lúa xuân.

Gia đình ông Bùi Ngọc Chu ở thôn Trà Hối gieo cấy 2,7 mẫu lúa, trong đó giống BC15 chiếm 90%. Ông Chu cho biết: Với nhiều năm kinh nghiệm, cứ đến giai đoạn lúa bắt đầu trở bông và trở bông hoàn toàn là tôi phun phòng bệnh đạo ôn cổ bông cho toàn bộ diện tích lúa. Hiện nay, toàn bộ diện tích lúa xuân của gia đình đã trở bông hoàn toàn nên tôi phun phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông lần 2 cho

100% diện tích bằng các loại thuốc đặc hiệu. Lần 1 tôi đã phun thuốc phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông từ ngày 15/5 khi lúa mới bắt đầu trở.

Cùng với gia đình ông Chu, hiện nay, nhiều hộ nông dân khác trên địa bàn xã Thụy Bình cũng đang tích cực phun thuốc phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông bảo vệ lúa xuân. Bà Nguyễn Thị Nhan ở thôn An Ninh cho biết: Bệnh đạo ôn cổ bông khi đã phát hiện muộn thì xem như vô phương cứu chữa, nếu có phun cũng chỉ chặn và bảo vệ được một phần nhỏ bông, giá hạt chưa bị bệnh xâm nhập. Với bệnh này phương châm phòng là chính, vì vậy, tôi đã chủ động mua thuốc về phun phòng, trừ cho toàn bộ diện tích lúa của gia đình.

Theo ông Bùi Ngọc Vu, Phó Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Thụy Bình: Hiện nay, toàn bộ diện tích lúa xuân trên địa bàn xã trong

giai đoạn trở bông hoàn toàn và vào máy. Nhìn chung lúa trong xã tương đối đẹp và đồng đều. Từ ngày 15 - 16/5, diện tích lúa xuân của địa phương bắt đầu trở bông, HTX đã tuyên truyền, vận động người dân tổ chức phun phòng, trừ bệnh đạo ôn cổ bông kết hợp với sâu đục thân hai chấm, sâu cuốn lá nhỏ. Kết quả, đến nay toàn xã phun phòng, trừ được gần 40% so với tổng diện tích. Tuy nhiên, trong thời điểm lúa trở bông đã gặp mưa, trời âm u, ít nắng, là điều kiện thuận lợi để cho một số đối tượng sâu bệnh phát sinh, đặc biệt là bệnh đạo ôn cổ bông gây hại trên lúa. Để hạn chế thiệt hại do bệnh đạo ôn cổ bông gây ra, HTX đã chỉ đạo, vận động nông dân tranh thủ thời tiết thuận lợi tập trung phun phòng bệnh đạo ôn cổ bông lần 2 cho toàn bộ diện tích lúa trở sau ngày 15/5. Để đợt phun phòng, trừ

sâu bệnh lần này đạt hiệu quả cao, HTX đã chủ động nguồn thuốc bảo vệ thực vật đảm bảo chất lượng để cung ứng cho nông dân; khuyến cáo người dân sử dụng những loại thuốc theo hướng dẫn của cơ quan chuyên môn như Filia 525SE, Bump 650WP, Katana 20SC, Fuarmy 30WP..., nồng độ và liều lượng sử dụng in trên bao gói thuốc. Lúa xuân đang trong giai đoạn trở bông phải phun trừ sâu bệnh từ 15 giờ chiều trở đi, ruộng phải có nước, sau khi phun trong vòng 3 ngày nếu gặp mưa phải phun lại ngay đúng nồng độ hướng dẫn. Các hộ gia đình hợp đồng sản xuất giống lúa BC15 phải khẩn trương khử lân trong ruộng, để bảo đảm sản lượng thóc giống đủ chất lượng cung ứng cho Công ty Cổ phần Giống cây Giống cây trồng Thái Bình...

MẠNH THẮNG - TRẦN TUẤN

Đội Quản lý thị trường số 4 kiểm tra cơ sở kinh doanh thuốc bảo vệ thực vật tại xã Thụy Bình (Thái Thụy).